ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ

Рўйхатга олинди:

№ БД – 5510400 – 3.25

2021 йил "04" 06

Соғликни сақлаш вазирлиги

124 – сонли буйруғи

2021 йил "04" 06

ОҒИЗ БЎШЛИҒИ ШИЛЛИҚ ПАРДА КАСАЛЛИКЛАРИ МОДУЛ ДАСТУРИ

Билим соҳаси: 500 000 – Соғлиқни сақлаш ва ижтимоий таъминот

Таълим соҳаси: 510 000 – Соғлиқни сақлаш

Таълим йўналиши: 5510400 – Стоматология

Тошкент – 2021

Тузувчилар:

Камилов Х.П.	– ТДСИ, Госпитал терапевтик стоматология кафедраси мудири, т.ф.д., профессор
Ибрагимова М.Х.	– ТДСИ, Госпитал терапевтик стоматология кафедраси доценти, т.ф.д.
Тахирова К.А.	– ТДСИ, Госпитал терапевтик стоматология кафедраси доценти, т.ф.н.

Тақризчилар:

Ғуломов С.С.	– ТПТИ, Илмий ишлар ва инновациялар бўйича проректор, Болалар стоматологияси курси мудири, т.ф.д., профессор
Даминова Ш.Б.	– ТДСИ, Стоматологик касалликлар профилактикаси кафедраси мудири, т.ф.д., профессор

Модул дастури Тошкент давлат стоматология институтида ишлаб чиқилган.

Модул дастури Тошкент давлат стоматология институти Кенгашида кўриб чиқилган ва тавсия қилинган (2021 йил 29 январдаги 5 - сонли баённома).

Модул дастури Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги тиббиёт ва фармацевтика узлуксиз касбий таълими муассасаларараро Мувофиқлаштириш Кенгашининг 2021 йил “ ” даги “ “– сонли баённомаси билан маъқулланган.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 2021 йил “ ” даги -сонли буйруғининг -иловаси билан модул дастури рўйхати тасдиқланган.

1.Ўқув модулининг долзарблиги ва олий таълимдаги ўрни

Оғиз бўшлиғи шиллиқ парда касалликлари модули ўқув режанинг клиник модуллар блокига тааллуқли бўлиб, Ўзбекистон Республикаси Давлат таълим стандарти ва бакалавриат йўналиши малака талабларига асосланган ҳолда тузилган. Ушбу модул дастури асосида замонавий педагогик технологияларни ўқитиш жараёнига тадбиқ этиб, талабани амалий кўникмаларни волонтёр, беморларда бажаришга ўргатиб ва орттирилган кўникмаларни замонавий тиббий технологиялар орқали клиник амалиёт билан уйғунлаштирган ҳолда қўллашга имкон яратади. Ушбу модул дастури оғиз бўшлиғи шиллиқ қавати касалликларини (ОБШҚ) таснифи, клиник текшириш усуллари, уларнинг ташхислаш, даволаш ва профилактика асосларини ўз ичида қамрайди, бўлғуси умумий амалиёт врачларида клиник фикрлаш, касаллик ва унинг белгиларини асослаш учун замин яратиб беради. Оғиз бўшлиғи шиллиқ парда касалликлари модули 9-10 семестрда ўқитилади. Ушбу модул анатомия, клиник анатомия, физиология, патологик физиология, микробиология, вирусология, иммунология, клиник реставрацион стоматология, клиник эндодонтия модулларидан олган билимларга асосланади. Оғиз бўшлиғи шиллиқ парда касалликлари пародонтология, тўлиқ олиб қўйиладиган тиш билан протезлаш модуллари билан узвий боғлиқ. У бошқа заминий модуллар билан биргаликда стоматология тўғрисида яхлит маълумот беради, шу билан бирга талабада клиник фикр юритиш ривожланишини таъминлайди.

2. Ўқув модулининг мақсади ва вазифаси

2.1. Модулнинг мақсади: замонавий технологияларни ўқиш жараёнига жалб қилиб, талабаларни клиник фикрлаш қобилиятини ўстириш, яъни оғиз бўшлиғи шиллиқ кавати касалликларининг келиб чиқиш сабаблари, ривожланиш механизмлари, клиникалари, ташхис ва қиёсий ташхислари ва даволаш усуллари ҳамда уларни олдини олиш чора-тадбирларини ўргата бориш ва шакллантиришдан иборат.

2.2. ***Модулнинг вазифалари:***

- оғиз бўшлиғи шиллиқ парда касалликлари модулига тегишли билимлар билан талабаларни босқичма-боскич таништира бориш, ўргата бориш ва кўникмаларни ҳосил қилиш;
- янги педагогик технологияларни дарс жараёнига татбиқ этиб, талабани клиник фикрлаш қобилиятини ўстириш;
- оғиз бўшлиғи шиллиқ пардаси касалликларининг ўзига хос хусусиятларини, даволаш усулларини, интеграл йўналишдаги ташҳиси ва

қиёсий ташҳиси босқичларини ўргатиш, даволаш ва профилактика усулларининг зарурий жиҳатлари тўғрисида маълумот бериш;
- оғиз бўшлиғи шиллиқ қавати (ОБШҚ) пагологик жараёнларнинг ички аъзо касалликлари билан клиник кечиши бўйича талабалар билимини чуқурлаштириш;
- алоҳида нозологик касалликлар бўйича вертикал ва горизонтал интеграциялашган билимларга оид текширув усулларини қўллаш;
- ОБШҚ касалликларида ташхис кўйиш, қиёсий ташхислаш ва даволаш усулларини ҳамда мезонларини, профилактика асосларини талабаларга ўргатиш;
- талабаларга шифокорлик этикаси ва деонтология асосларини инобатга олиб, хар бир беморга индивидуал ёндошишни ўргатишдан иборат.

2.3. ***Модул бўйича талабаларнинг билим, кўникма ва малакаларига қўйиладиган талаблар:***

<u>9 семестр</u>

Талаба:

– оғиз бўшлиғи аъзоларининг анатомик ва гистологик тузилиши;
– оғиз бўшлиғи физиологияси;
– амалий тиббиётда ва стоматолог фаолиятида юз-жаг соҳасини ва оғиз бўшлиғи органларининг текшириш усуллари;
– вирусли, юқумли ва тери-таносил касалликларида касалликларида умумий амалиёт шифокор стоматологининг тактикаси ***ҳақида тасаввурга эга бўлиши***;
– ўқув, илмий ва маълумот адабиётлари билан мустақил ишлаш, амалий кўникмаларни мустақил бажариш, тест ва вазиятли масалаларни ечишни;
– стоматологик кабинетга қўйиладиган талабларни;
– оғиз бўшлиғи шиллиқ қавати касалликлари бўлган стоматологик беморларда асосий ва қўшимча текшириш усулларини;
– морфологик элементларни аниқлашни;
– оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватида маҳаллий оғриқсизлантириш усулларини;
– қиёсий ташхислашни;
– тиш каттиқ тўқимаси ва пародонт касалликлари, уларнинг субъектив, объектив белгиларини;
– амалиётда кўлланиладиган фармакологик дори-дармонларни организмига таъсирини;
– керакли тиббий ҳужжатларни тўлдиришни (043-У шакл, 039-шакл);
– атроф муҳит, экологик муаммоларни организмга умумий ва маҳаллий таъсирини ***билиши ва улардан фойдалана олиши;***

– оғиз шиллиқ пардасини маҳаллий оғриқсизлантириш;
– оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватини пайпаслаш;
– тиббий ишлов бериш, даволаш муолажаларини ўтказиш;
– ОБШҚ кимёвий куйишда биринчи ёрдам кўрсатиш;
– кандидозли стоматитга ишлов бериш;
– оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватида некроэктомия ўтказиш;
– аллергологик синамани ўтказиш;
– милк ва шиллиқ пардаларга инъекция муолажаларини ўтказиш;
– қандли диабетда ОБШҚдаги ўзгаришларни маҳаллий даволаш ***малакаларига (шу жумладан амалий кўникмаларига) эга бўлиши керак.***

<u>10 семестр</u>

Талаба:

– оғиз шиллиқ пардаси касалликлар таснифи;
– ОБШҚ касалликларида зарарланишнинг морфологик элементлари;
– оғиз шиллиқ пардаси касалликларининг ўзига хос хусусиятлари;
– тизимли касалликлар клиник белгилар, сабаблари, эпидемиологияси;
– саратон ва саратон олди касалликлари ***ҳақида тасаввурга эга бўлиши***;
– ўқув, илмий ва маълумот адабиётлари билан мустақил ишлаш, амалий кўникмаларни мустақил бажариш, тест ва вазиятли масалаларни ечишни;
– ОБШҚ касалликлари бўлган беморларда қўшимча текшириш усулларини ўтказишни;
– ОБШҚга маҳаллий ва умумий омилларнинг таъсири, ОБШҚда энг кўп учрайдиган касалликларнинг қиёсий ташхисини ва даволашни;
– турли аъзо ва тизим касалликларида модда алмашинувининг бузилиши, ОБШҚ ва лаб қизил ҳошиясидаги ўзгаришларни;
– амалиётда қўлланиладиган фармакологик дори-дармонларнинг организмга таъсирини;
– беморларга керакли тавсиялар бериш ва дори-дармон рецептларини ёзишни;
– атроф-муҳит, экологик муаммоларнинг организмга умумий ва маҳаллий таъсирини;
– соғлом турмуш тарзини тарғибот килишни;
– асосий стоматологик касалликларни санация қилиш ва профилактикасини амалга оширишни;
– ОБШҚ ва милк яллиғланишида комплекс даволашни, физиотерапевтик услубларни ***билиши ва улардан фойдалана олиши;***

– оғиз бўшлиғи шиллиқ парда касалликларида текшириш усулларини ўтказиш;
– стоматологик асбоб ускуналар ёрдамида оғиз бўшлиғини, шиллиқ пардани кўрикдан ўтказиш;
– оғиз шиллиқ пардасини маҳаллий оғриқсизлантириш;
– тиббий ишлов бериш, даволаш муолажаларини ўтказиш;
– тизимли касалликларда беморлар ОБШҚни текшириш;
– ОБШҚ касалликларида функционал синамалар ўтказиш;
– милк ва шиллиқ пардаларга инъекция муолажаларини ўтказиш;
– ОБШҚ касалликларини комплекс даволаш ***малакаларига (шу жумладан амалий кўникмаларига) эга бўлиши керак.***

3. Асосий қисм

3.1. Модулдаги маъруза машғулотлари мавзулари ва мазмуни, ташкил бўйича умумий кўрсатма ва тавсиялар:

<u>9-семестр</u>

1-мавзу. ОБШҚ касалликларини таснифи, тўқималарда ривожланадиган патологик жараёнлари. Шикастланиш элементларини клиник намоён булиши ва клиник текширув усуллари. ОБШҚ ўзига хос тузилиши. ОБШҚ касалликларини таснифи, тўқималарда ривожланадиган патологик жараёнлари. ОБШҚ шикастланиш элементлари ва клиник текширув усуллари.

2-мавзу. Механиқ, кимёвий ва физик омиллар билан шикастланишга хос клиник жиҳатлари. Лейкоплакия. Механиқ, кимёвий ва физик омиллар билан шикастланишга хос клиник жиҳатлари. ОБШҚ турли касалликларида мугузланиш характери. Лейкоплакияни келиб чиқишида экзо-эндоген ва зарарли одатлар ахамияти.

3-мавзу. Оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватида вирусли касалликларни намоён булиши. Оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватида вирусли касалликлар (ўткир герпетик стоматит, қайталанувчи герпетик стоматит, ўраб олувчи темиратки, оқсим, герпангина.) ни организмда ривожланиш механизмлари.

4-мавзу. Оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватида ОИТС хамда захм касалликларни намоён булиши. ОИТС юқиш йўллари, клиникаси, тарқалиш кўрсаткичлари. Захм этиологияси, патогенези, клиникаси, қиёсий ташхислаш, даволаш. Стоматолог тактикаси.

5-мавзу. Оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватида бактериал ва замбуруғли стоматитлар. Оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватида бактериал стоматитлар (Венсан ярали-некротик стоматити, сил, кандидоз). Этиологияси, патогенези, клиникаси, қиёсий ташхислаш, даволаш. Стоматолог тактикаси.

6-мавзу. Аллергияда лаб қизил ҳошияси ва оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватидаги ўзгаришлар. Аллергик касалликлар. Анафилактик шок, Квинке шиши, клиникаси. Кўп шаклли экссудатив эритема.Клиникаси. Ташхислаш. Даволаш. Сурункали қайталанувчи афтоз стоматит. Клиникаси. Ташхислаш. Даволаш. Экзоген интоксикацияда оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватидаги ўзгаришлар.

7-мавзу. Модда алмашинувининг бузилиши ва эндокрин тизим касалликларда лаб қизил ҳошияси ва оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватидаги ўзгаришлар. Модда алмашинувининг бузилиши, гипо ва авитаминозлар, эндокрин тизим патологиясида лаб қизил ҳошияси ва оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватидаги ўзгаришлар. Этиология. Патогенез. Клиника. Қиёсий ташхислаш. Даволаш.

<u>10-семестр</u>

1-мавзу. Тизимли касалликларда лаб қизил ҳошияси ва оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватидаги ўзгаришлар. Модда алмашинувининг бузилиши, бошқа аъзо ва организм (ошқозон-ичак, юрак қон-томир, асаб, қон ва қон ишлаб чиқарувчи) тизимлари патологиясида лаб қизил ҳошияси ва оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватидаги ўзгаришлар. Этиология. Патогенез. Клиника. Қиёсий ташхислаш. Даволаш.

2-мавзу. Оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватида пўрсилдоқ ва пемфигоид касалликларни намоён булиши. Оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватида пўрсилдоқ ва пемфигоид касалликларни намоён булиши, этиологияси, патогенези, клиникаси, қиёсий ташхислаш, даволаш.

3-мавзу. Оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватида қизил ясси темиратки ва қизил югурук касалликларни намоён булиши. Оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватида қизил ясси темиратки ва қизил югурук касалликларни намоён булиши, этиологияси, патогенези, клиникаси, қиёсий ташхислаш, даволаш.

4-мавзу. Глосситлар. Этиологик омиллар. Патогенез. Клиника. Қиёсий ташхислаш. Даволаш. Глосситлар (десквамативъ, ромбсимон, қора “сочли”, бурмасимон тил). Этиологик омиллар. Патогенез. Клиника. Қиёсий ташхислаш. Даволаш.

5-мавзу. Хейлитлар (мустақил ва симптоматик). Этиологик омиллар. Патогенез. Клиника. Қиёсий ташхислаш. Даволаш. Хейлитлар (эксфолиатив, метереологик, гландуляр, экзематоз, контакт, атопик, сурункали лаб ёрилишлари, макрохейлит). Этиологик омиллар. Патогенез. Клиника. Қиёсий ташхислаш. Даволаш.

6-мавзу. Оғиз бўшлиғи шиллиқ қавати ва лаб қизил ҳошиясининг облигат ва факультатив саратон олди касалликлари. Клиникаси. Ташхислаш. Даволаш. Стоматолог тактикаси.

7-мавзу. Оғиз бўшлиғи шиллиқ қавати ва лаб қизил ҳошияси касалликларини комплекс даволаш.

8-мавзу. Стоматологик касалликларни олдини олиш, ташхислаш ва даволашда физик омилларнинг роли.

3.2. Модулдаги амалий машғулотлар мавзулари, ташкил этиш бўйича умумий кўрсатма ва тавсиялар:

3.2.1. Амалий машғулотларнинг мавзулар рўйхати:

9-семестр

1-мавзу: Оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватини тузилишининг ўзига хос хусусиятлари. Касалликлар таснифи.

2-мавзу: Оғиз бўшлиғи шиллиқ қавати шикастланган беморларни текшириш усуллари.

3-мавзу: Оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватини патологик ўзгаришлари. Зарарланишнинг морфологик элементлари.

4-мавзу: Оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватининг механиқ, физик, кимёвий шикастланишлари. Клиникаси, ташхиси ва даволаш.

5-мавзу: Лейкоплакия. Клиникаси. Ташхиси. Даволаш.

6-мавзу: ОБШҚ да вирусли касалликларини намоён бўлиши (оддий ва қамраб олувчи герпес, герпангина). Клиникаси, қиёсий ташхиси. Даволаш.Ўткир респиратор вирусли инфекциялари. Оқсим. ОИТС ни оғиз бўшлиғида намоён бўлиши.

7-мавзу: Венсан. Ярали-некротик стоматити. Клиникаси. Ташхиси. Даволаш.

8-мавзу: Сил касаллигида оғиз бўшлиғида ўзгаришлар.

9-мавзу: ОБШҚ да таносил касалликларни намоён бўлиши. Захм. Сузак. Стоматолог тактикаси

10-мавзу: Кандидоз. ОБШҚ ида намоён бўлиши. Клиникаси. Ташхиси. Даволаш.

11-мавзу: Аллергик касалликлар. ОБШҚ да намоён бўлиши. Анафилактик шок, Квинке шиши. Этиология ва патогенези. Клиникаси. Ташхиси. Даволаш.

12-мавзу: Кўп шаклли эксудатив эритема. Клиникаси. Ташхиси. Даволаш.

13-мавзу: Сурункали қайталанувчи афтозли стоматит. Клиникаси, қиёсий ташхиси, даволаш.

14-мавзу: Гипо- ва авитаминозларда ОБШҚ да ўзгаришлар. Экзоген ва турли хил касб зарарланишларда ОБШҚ даги ўзгаришлар.

15-мавзу: Эндокрин касалликларда ОБШҚ ни ўзгариши. Қандли диабетда ОБШҚ ида ўзгаришлар. Клиникаси, ташхиси, даволаш.

10-семестр

1-мавзу: Ошқозон-ичак касалликларида оғиз бўшлиғи шиллиқ каватининг ўзгаришлари.

2-мавзу: Юрак қон-томир касалликларида оғиз бўшлиғи шиллиқ каватини ўзгаришлари.

3-мавзу: Қон ва қон яратувчи аъзолар касалликларида оғиз бўшлиғи шиллиқ каватини ўзгаришлари.

4-мавзу: Асаб тизими касалликларида оғиз бўшлиғи шиллиқ каватидаги ўзгаришлари. Клиникаси, ташхиси, даволаш.

5-мавзу: Глоссалгия. Клиника. Ташхиси. Даволаш.

6-мавзу: Пўрсилдоқ. Клиникаси, ташхиси, даволаш.

7-мавзу: Пемфигоид. Клиникаси, ташхиси, даволаш.

8-мавзу: Қизил ясси темиратки. Оғиз бўшлиғида намоён бўлиши. Клиникаси, ташхиси, даволаш.

9-мавзу: Оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватиниқизил югурукда зарарланиши.

10-мавзу: Тилнинг мустақил касалликлари ва аномалиялари. Клиника. Ташхиси. Даволаш.

11-мавзу: Хейлитлар (эксфолиатив, актиник, метереологик, гландуляр). Клиникаси. Ташхиси. Даволаш.

12-мавзу: Хейлитлар (экзематоз, контактли, атопик, сурункали лаб ёрилишлари, макрохейлит). Клиникаси, ташхиси, даволаш.

13-мавзу: Оғиз бўшлиғи шиллиқ қавати ва лаб қизил ҳошиясининг облигат саратон олди касалликлари.

14-мавзу:Оғиз бўшлиғи шиллиқ қавати ва лаб қизил ҳошиясининг факультатив саратон олди касаликлари.

15-мавзу: Оғиз бўшлиғи шиллиқ қавати ва лаб кизил ҳошиясининг комплекс даволаш.

16-мавзу:Стоматологик касалликларни олдини олиш, ташхислаш ва даволашда физик омилларни роли.

17-мавзу: Кейс-технология “Оғиз бўшлиғидаги яралар”.

3.2.2.Амалий машғулотларни ташкил этиш бўйича кўрсатма ва тавсиялар

Амалий машғулотлар мультимедиа қурилмалари билан жиҳозланган аудиторияда бир академик гуруҳга бир ўқитувчи томонидан ўтказилади.

Амалий машғулотларни ўтказишда қуйидаги дидактик тамойилларга амал

қилинади:
- Амалий машғулотларни мақсадини аниқ белгилаб олиш;
- Ўқитувчининг инновацион педагогик фаолияти бўйича билимларни чуқурлаштириш имкониятларига талабаларда қизиқиш уйғотиш;
- Талабада натижани мустақил равишда қўлга киритиш имкониятини таъминлаш;
- Талабани назарий-методик жиҳатдан тайёрлаш.

3.2.3.Модулни ўқитиш давомида эгалланадиган амалий кўникмалар ва компетенциялар

Модул давомида эгалланадиган амалий кўникмалар рўйхати:

Оғиз бўшлиғи шиллиқ парда касалликлари модули бўйича клиник ўқув амалиётни ўтиш даврида талабалар қуйидаги амалий кўникмаларни ўзлаштиришлари кўзда тутилган:

9-семестр

1. Стоматологик беморларни кўздан кечириш.
2. ОБШҚ касалликларида беморларни текшириш усуллари
3. Оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватига маҳаллий ишлов бериш
4. Оғиз бўшлиғи даҳлиз қисмини кўздан кечириш
5. Хусусий оғиз бўшлиғини кўздан кечириш
6. ЎГС да ОБШҚ маҳаллий даволаш.
7. Қора “сочли “ тилни маҳаллий даволаш
8. Венсан ярали-некротик стоматитга тиббий ишлов бериш
9. Диаскопия (олма желеси) ва Поспелов синамасини ўтказиш
10. Кандидозли стоматитга тиббий ишлов бериш
11. Аллергологик синамани ўтказиш. Шошилинч турдаги аллергик реакцияларда тез тиббий ёрдам кўрсатиш.
12. Кўп шаклли экссудатив эритемада зарарланиш элементларига тиббий ишлов бериш
13. Сурункали кайталанувчи афтоз стоматитда маҳаллий ишлов бериш
14. Оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватида некроэктомия ўтқазиш.
15. Қандли диабетда ОБШҚ даги ўзгаришларни маҳаллий даволаш

10-семестр

1.Оғиз бўшлиғи шиллиқ қавати ва тилни шишли холатини кўздан кечириш
2. Юрак қон-томир тизими касалликларида беморларни ОБШҚни текшириш усуллари
3. Оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватида эрозия ва яраларда кератопластиклар билан ишлов бериш
4. Оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватини пайпаслаш

5. Глоссалгияни маҳаллий даволаш
6. Николский синамаси (А – вариант)ни ўтқазиш.
7. Николский синамаси (Б – вариант)ни ўтқазиш.
8. Қизил ясси темираткида оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватига маҳаллий ишлов бериш
9. Қизил югурукда оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватига маҳаллий ишлов бериш
10.Функционал текширув усулини ўтказиш
11. Симптоматик хейлитларда жарохат элементларига медикаментоз ишлов бериш
12. Лабларни сурункали ёриқларини маҳаллий даволаш
13. Оғиз бўшлиғи шиллиқ қавати ўсма олди жараёнларини пайпаслаш
14. Суртма босма олиш ва цитологик текшириш усулини ўтказиш
15. Кариоз кавакларни реставрация қилиш
16.Физотерапевтик аппаратлар қўллаш усулини ўргани. Электроодонтодиагностикани ўтказиш.
17. 043, 039-шакл карталарини тўлдириш

Модул давомида эгалланадиган компетенциялар (номи, коди) рўйхати:

УК 1[1]. Абстракт фикр юритиш, ходисаларни таҳлил ва синтез қилиш қобилиятига эга бўлиш;

УК 2. Дунёқарашни шакллантириш учун фалсафий билимларнинг асосларидан фойдаланиш қобилияти;

УК 3. Ностандарт вазиятларда ҳаракат қилиш қобилияти, қабул қилинган қарорлар учун ижтимоий ва аҳлоқий жавобгарликни олишга тайёрлик;

УК 4. Ўз-ўзини ривожлантиришга, англашга, ўқишга, ижодий салоҳиятдан фойдаланишга тайёрлик;

УКК 1[2]. Касбий фаолиятнинг стандарт вазифаларини даволаш ва профилактика стандартлари талабларини ҳисобга олган ҳолда ҳал қилишга тайёргарлик.

УКК 91. Оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватига маҳаллий аппликацион ишлов бериш.

УКК 92. Дентал рентген тасвирини олиш.

УКК 93. ОБШҚ кимёвий куйишида биринчи ёрдам кўрсатиш.

УКК 94. Оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватида некроэктомия ўтказиш.

УКК 95. Диаскопия (олма желеси симптоми) синамасини ўтказиш.

УКК 96. Грина – Вермиллион индексини аниқлаш (гигиеник индекс)

УКК 97. Кандидозли стоматитга ишлов бериш

---

[1] УК- умумий компетенция
[2] УКК – умумий касбий компетенция

УКК 98. Кўп шаклли экссудатив эритемада зарарланиш элементларига тиббий ишлов бериш
УКК 99. Сурункали кайталанувчи афтоз стоматитда маҳаллий ишлов бериш
УКК 100. КПИ (комплекс пародонтал индекс) ни аниқлаш
УКК 101. Оғиз бўшлиғи санациясида тишларни ўткир қирраларини чархлаш
УКК 102. Поспелов синамасини аниқлаш
УКК 103. КПО (кариес интенсивлигини аниқлаш) ни аниқлаш
УКК 104. Мак-Клюра — Олдрича синамасини ўтказиш
УКК 105. Федорова-Володкин бўйича гигиеник индексни аниқлаш
УКК 106. Глоссалгияни маҳаллий даволаш
УКК 107. Никольский синамасини ўтқазиш (А - ва В - кўриниши.)
УКК 108. Қизил ясси темираткида оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватига маҳаллий ишлов бериш
УКК 109. Қизил югурукда оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватига маҳаллий ишлов бериш
УКК 110. Қора “сочли “ тилни маҳаллий даволаш
УКК 111. Симптоматик хейлитларда жароҳат элементларига медикаментоз ишлов бериш.
УКК 112. Лабларни сурункали ёриқларини маҳаллий даволаш
УКК 113. Оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватида ўсма олди касалликларни пайпаслаш.
УКК 114. Суртма-босма олиш
УКК 115. Суртма-қиринди олиш услуби
УКК 116. Яллиғланган ўчоқда фотодинамик терапия ўтказиш
УКК 117. Электроодонтодиагностика ўтказиш
УКК 118. ОБШҚда ЛДФ-метрия ўтказиш услуби
УКК 119. Милк усти ва ости тиш тошларини сурункали афтоз стоматитда механик усул ёрдамида тозалаш.

Модул давомида ўқув клиник амалиётни ташкил этиш бўйича умумий кўрсатма ва тавсиялар:

Талабаларнинг Оғиз бўшлиғи шиллиқ парда касалликлари модули бўйича клиник ўқув амалиёти таълим жараёнининг 50% ташкил қилади ва поликлиниканинг терапевтик стоматология ва стоматология бўлимларида ўтказилади.

Амалий машғулотда амалий кўникмаларга ўргатиш жараёни батафсил режалаштирилади ва бир неча босқични ўз ичига олади:

1. Биринчи босқич – машғулотнинг мақсади ва вазифаларидан келиб чиққан ҳолда ўрганилаётган амалий кўникмани ўрганиш мотивацион асоси аниқланади, унинг назарий жиҳатлари муҳокама қилинади. Амалий

кўникмаларни амалга ошириш учун керакли асбоб анжомлар ишлаш механизми, ишлатиш қоидалари билан талабалар таништирилади.
Биринчи босқични амалга ошириш учун кафедрада барча асбоб анжомлар мавжуд ва ишчи ҳолатда бўлиши лозим.
2. Иккинчи босқич – амалий кўникмани намойиш қилиб бериш ва кўп марта машқ қилиш. Бу босқични амалга ошириш учун амалий кўникмаларни кадамма-кадам алгоритми педагог томонидан ва видеофильмлар орқали намойиш этилади, алгоритм асосида босқичма-босқич тўғри бажаришга алоҳида эътибор қаратилади. Талаба амалий кўникмани мустақил, бироқ педагог назорати остида муляжлар, тренажёрлар, фантомлар ва манекенларда, талабалар ўзаро бир-бирида кўп марта машқ қилиб ўрганадилар. Бошида барча босқичларини алоҳида, сўнг умумлаштирган ҳолда тўлиқ ва тўғри бажара олгандан сўнг беморда қўллашга рухсат берилади (имитацион тренинг).
Иккинчи босқични амалга ошириш учун кафедра томонидан ишлаб чиқилган амалий кўникмалар қадамма қадам алгоритми ва видеофильми, ўкув-услубий қўлланмаси, бажариш схемаси ёки техникаси ва ҳ.к., баҳолаш мезонлари ишлаб чиқилган бўлиши лозим. Муляжлар, тренажёрлар, фантомлар ва манекенлар, имитаторлар, асбоб анжомлар бўлиши лозим ва керакли шарт шароитлар (максимал даражада иш шароитига яқин моделлаштирилган) яратилиши лозим. Бу босқичда педагог назорат қилади ва керак бўлганда талабалар ишидаги хатоликларни тўғирлайди. Бу жараёнда талаба ҳаракатлари видеотасвирга олиниб ўзига намойиш этилиши, танқидий муҳокама қилиниши мумкин. Талаба, унинг хатоси нимада эканлигини, ўқитувчига ва бошқа талабаларга тушунтириб беради ва сўнгра муолажани такрорлайди. Интерфаоллик шунда намоён бўладики, бунда бошқа талабалар эксперт сифатида чиқишда ва ўқитилаётган талабанинг амалий кўникмани тўғри ўзлаштирганлигини баҳолашда иштирок этадилар. Амалий кўникма автоматизм дарасигача етказилиши мақсадга мувофиқ.
3. Учинчи босқич - ўрганилган билим ва амалий кўникмани бемор (фантом, волонтер) да қўллаш. Бу босқичда талаба ўзлаштирилган билим ва амалий кўникмани турли ҳил клиник ҳолатларда (шу жумладан шошилинч ҳолатларда) қўллашга, олинган натижаларни таҳлил қилишга ва шу маълумотлар асосида ҳаракат тактикасини белгилашга педагог назоратида ўргатилади.
Учинчи босқични амалга ошириш учун кафедра томонидан ишлаб чиқилган ўқув, услубий қўлланмалар, фотосуратлар, вазиятли масалалар ва тестлар тўплами, кейслар, клиник протоколлар, диагностика ва даволаш стандартлари, ўргатувчи касаллик тарихлари ва амбулатор карталар ва х.қ.

ишлатилиши лозим. Интерфаоллик шунда намоён бўладики, бунда бошқа талабалар нафақат эксперт сифатида чиқишда ва ўқитилаётган талабанинг амалий кўникмани тўғри ўзлаштирганлигини баҳолашда, балки командада ишлашда иштирок этадилар.

4. Тўртинчи босқич – хулоса. Бу босқичда педагог талаба томонидан олинган билим ва эгаллаган кўникмани беморлар (фантом, волонтер)да, турли ҳил вазиятларда, фаолият жараёнида тўғри ва тўлиқ қўллай олишига ишонч ҳосил қилиши керак ва шунда амалий кўникма ўзлаштирилди деб ҳисобланади.

Машғулот сўнггида ўқитувчи ҳар бир талабанинг амалий кўникмани ўзлаштирганлигини тасдиқлайди. Талаба амалий кўникмани ўзлаштира олмаган вазиятларда, машғулотдан ташқари вақтда мустақил ўзлаштириш тавсия этилади ва педагогга қайта топширади. Талаба барча амалий кўникмаларни ўзлаштирган ҳолда модулни ўзлаштирган ҳисобланади.

Амалий кўникмаларни шифокор-педагог назоратида сон ва сифат жиҳатдан бажарилади ва кундалик (амалий кўникма)дафтарларида акс этади. Амалий кўникмалар ассистент-талаба, талаба-фантом, талаба-волонтёр, талаба-бемор услубида автоматизм даражасига етказиш лозим.

4. Мустақил таълим ва мустақил ишлар ташкил этиш бўйича умумий кўрсатма ва тавсиялар

4.1.Тавсия этилаётган мустақил ишларнинг мавзулар рўйхати:

<u>9 семестр</u>

1. Оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватининг гистологик тузилишининг ўзига хослиги.
2. Оғиз бўшлиғи шиллиқ қават касаллиги бор беморларнинг қўшимча текшириш усуллари.
3. Оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватининг бирламчи ва иккиламчи морфологик элементларини тузилиши.
4. ОБШҚ механиқ шикастланиш омиллари. Профилактикаси.
5. Лейкоплакияни профилактикаси. Диспансеризация.
6. Вирусли касалликлар. Оқсим. Эпидемиологияси. Қўзғатувчини организмга кириш йўллари. Аниқлаш усуллари. Профилактика. ОИТС эпидемиологияси. Юқиш йўллари. Стоматологик асбобларни стерилизация усуллари.
7. Венсан ярали-некротик стоматити қўзғатувчилари.Лаборатор текшириш усуллари.Профилактикаси.
8. Сил. Эпидемиологияси. Юқиш йўллари. Текшириш усуллари. Профилактикаси.

9. Оғиз бўшлиғида таносил касалликларни намоен бўлиши.Таносил касалликларни эпидемиологияси. Аниқлаш усуллари. Профилактикаси.
10. Кандидоз. Оғиз бўшлиғида намоен бўлиши. Текшириш усуллари. Замонавий дори воситалари. Профилактикаси.
11. Аллергияни намоён бўлиш турлари. Оғиз бўшлиғида аллергия чақирувчи препаратлар, дори воситалари.
12. Кўп шаклли экссудатив эритема. Ташхислаш усуллари. Профилактика. Диспансеризация.
13. Сурункали қайталанувчи афтоз стоматит. Эпидемиологияси. Профилактикаси. Диспансеризация.
14. Экзоген интоксикацияни келтириб чиқарувчи қишлоқ хўжалиги хусусиятлари. Профилактика. Диспансеризация. Гипо- ва авитаминозлар келиб чиқиши. Организм учун витаминларнинг аҳамияти. Профилактикаси.
15. Эндокрин касалликларини ташхислаш усуллари. Профилактика. Диспансеризация.

<u>10 семестр</u>

1. Қонда ва сийдикда қанд миқдори. Профилактика. Диспансеризация.
2.Оғиз бўшлиғи ва ошқозон-ичак трактининг ўзаро боғлиқлиги. Профилактика Диспансеризация.
3.Юрак-қон томир касаллиги бор беморларда стоматологик даволашнинг ўзига хослиги. Премедикация асоратларини олдини олиш.
4.Лейкозда қондаги ўзгаришлар. Агранулоцитозда қондаги ўзгаришлар. Эритремияда қон таркибини ўзгариши.
5.Асаб тизими касалликларини текшириш ва даволашнинг ўзига хос хусусиятлари. Профилактикаси. Физик усулда даволаш.
6. Глоссалгияни келиб чиқишига сабабчи бўлган умумий касалликлар. Физик усулда даволаш. Бальнеологик усулда даволаш.
7. Пўрсилдоқда цитологик текширишнинг ўзига хослиги. Профилактикаси. Диспансеризация.
8. Пемфигоидда цитологик текширишнинг ўзига хослиги. Оғиз бўшлиғида намоён бўлиш хусусиятлари. Профилактика.
9. Қизил ясси темираткини қон томир ва эндокрин тизими патологияси билан боғлиқлиги. Ўткир ва сурункали кечиш даврлари. Диспансеризация.
10. Қизил югурук келиб чиқишида коллагеноз ва аутоиммун касалликлар ўзаро боғлиқлиги.
11. Тил аномалиялари, диспансеризация, профилактикаси.
12. Хейлитлар. Машкиллейссон А.Л. ва бошқа таснифлари. Турли хейлитларнинг келиб чиқишида этиопатогенетик омиллар ахамияти.

13. ОБШҚ ва лаб қизил ҳошиясининг облигат ва факультатив саратон олди касалликларини аниқлаш усуллари. Ташхислаш хусусиятлари. Шифокор-стоматолог тактикаси.
14. Электрофорез усулида ишлатиладиган дори моддалари, сингиш механизми. Электрофорез учун ишлатиладиган аппаратлар.
15. Дарсонвализация учун кўрсатма ва қарши кўрсатмалар.
16. Организм тўқималари учун лазер нурларини таъсир механизми.
17. Организм тўқималарига юқори ҳароратнинг таъсири.

4.2.Тавсия этилаётган мустақил ишларнинг шакллари:

Оғиз бўшлиғи шиллиқ парда касалликлари модули бўйича мустақил иш аудитория ва аудиториядан ташқари ўтказилади.

Талаба мустақил ишини ташкил этишда қуйидаги шакллардан фойдаланилади:

- аудитория машғулотларидан ташқари тренажер, муляж ва симуляцион залларида/марказларида тасдиқланган амалий кўникмаларни педагог назоратида сон ва сифат жиҳатдан бажариш ва амалий кўникмаларни ўзлаштириш дафтарларида акс эттириш.
- тиббиёт ОТМ клиникалари ва клиник ўқув базаларида аудиториядан ташқари ташкиллаштирилган клиник навбатчиликда тасдиқланган амалий кўникмаларни навбатчи шифокор-педагог назоратида сон ва сифат жиҳатдан бажариш ва навбатчилик дафтарларида акс эттириш;
- бирламчи бўғин тиббий муассасаларида аҳолини профилактик кўрик, беморларни диспансерлаш, патронажларда қатнашиш;
- беморлар курациясида даволовчи ёки навбатчи шифокор билан назорат қилишда иштирок этиш;
- айрим назарий мавзуларни ўқув адабиётлари ёрдамида мустақил ўзлаштириш;
- берилган мавзулар бўйича ахборот (реферат, презентация) тайёрлаш;
- назарий билимларни амалиётда қўллаш;
- модулнинг бўлимлари ёки мавзулари устида махсус ёки илмий адабиётлар (монографиялар, мақолалар) бўйича ишлаш ва маърузалар қилиш;
- илмий мақола, анжуманга маъруза тезисларини тайёрлаш;

Шунингдек, талабанинг мустақил иши бўлиб:

- аудитория машғулотларидан ташқари, тренажер, муляж ва симуляцион залларида/марказларида тасдиқланган амалий кўникмаларни педагог назоратида сон ва сифат жиҳатдан бажариш ва амалий кўникмаларни ўзлаштириш дафтарларида акс эттириш;
- аҳоли орасида санитар оқартув ишларни суҳбат ва маърузаларни ўтказиш;

- модулни фаол ўзлаштиришда талабаларни олимпиада, танловлар, кўргазма, анжуманлар ва бошқа тадбирларда иштирок этиши ҳисобланади;
- автоматлаштирилган ўргатувчи ва назорат қилувчи тизимлар билан ишлаш;
- лойиҳалаштриш дастурлари, органайзерлардан мустақил иш жараёнида кенг қўллаш ва ҳ.к.
- презентация ва видеороликлар тайёрлаш ҳамда мустақил иш жараёнида кенг қўллаш ва ҳ.к.

4.3. Мустақил таълим ва мустақил ишлар ташкил этиш бўйича умумий кўрсатма ва тавсиялар:

Мустақил ишни бажариш учун талабага ахборот манбаси сифатида дарслик ва ўқув қўлланмалар, методик қўлланма ва кўрсатмалар, маълумотлар тўплами ва банки, илмий ва оммавий даврий нашрлар, Интернет тармоғидаги тегишли маълумотлар, берилган мавзу бўйича аввал бажарилган ишлар банки ва бошқалар хизмат қилади.

Талаба мустақил ишининг вазифалари қуйидагилардан иборат: янги билимларни мустақил тарзда пухта ўзлаштириш кўникмаларига эга бўлиш;
- керакли маълумотларни излаб топишнинг қулай усуллари ва воситаларини аниқлаш;
- ахборот манбаларини ва манзилларидан самарали фойдаланиш;
- анъанавий ўқув ва илмий адабиётлар ва маълумотлар банки билан ишлаш;
- интернет тармоғидан мақсадли фойдаланиш;
- берилган топшириқнинг рационал ечимини белгилаш;
- маълумотлар базасини таҳлил этиш;
- иш натижаларини экспертизага тайёрлаш ва эксперт хулосаси асосида қайта ишлаш;
- топшириқларни бажаришда тизимли ва ижодий ёндашиш;
- муаммоларни мустақил ҳал қилиш кўникмаларига эга бўлиш;
- ишлаб чиқилган ечим, лойиҳа ёки ғояни асослаш ва мутахассислар жамоасида ҳимоя қилиш.

Курс иши (лойиҳаси) кўрсатма ва тавсиялар

Модул бўйича курс иши намунавий ўқув режасида кўзда тутилмаган.

Модул бўйича талабалар билимини назорат қилиш турлари ва баҳолаш мезонлари

Оғиз бўшлиғи шиллиқ парда касалликлари модули бўйича талабалар билимини назорат қилиш турлари ва баҳолаш мезонлари ҳақидаги маълумот модул бўйича биринчи машғулотда талабаларга эълон қилинади.

Талабаларнинг модул бўйича ўзлаштириш даражасининг Давлат таълим стандартларига мувофиқлигини таъминлаш учун қуйидаги назорат турлари ўтказилади:

- жорий баҳолаш (ЖБ);
- оралиқ баҳолаш (ОБ);
- якуний баҳолаш (ЯБ).

Модулга ажратилган 11,5 кредитни талаба ЖН давомида йиғади.

№	Баҳолаш тури	Кредит сони
1.	Жорий назорат	11,5
2.	Оралиқ назорат	0
3.	Якуний назорат	0
	ЖАМИ	11,5

ЖОРИЙ НАЗОРАТ (ЖН)

ЖНда талабанинг модул мавзулари бўйича билим, амалий кўникма ва компетенцияларни эгаллаш даражасини аниқлаш ва баҳолаб бориш кўзда тутилади. Оғиз бўшлиғи шиллиқ парда касалликлари модули бўйича ЖН оғзаки, ўргатувчи-назорат тестлари, тарқатма материаллари билан ишлаш, вазиятли масалалар, муляж ва фантом (волонтер, бемор)ларда ишлаш маълумотларини ўрганиш, уйга берилган вазифаларни текшириш ва шу каби бошқа шаклларда ўтказилиши мумкин.

Баҳолашда талабанинг билим даражаси, амалий машғулот материалларини ўзлаштириши, назарий материал муҳокамасида ва таълимнинг интерактив усулларида иштирокининг фаоллик даражаси, шунингдек, амалий билим ва кўникмаларни ўзлаштириш даражаси, компетенцияларни эгаллаш (яъни назарий, аналитик ва амалий ёндошувлар) ҳисобга олинади.

Ҳар бир машғулотда барча талабалар баҳоланиши шарт. Максимал балл 100, ўтиш бали 55 балл.

Ҳар бир машғулотда барча талабалар баҳоланиши шарт. Жорий назоратда талабалар билими таълим моделига асосланган ҳолда қуйидаги босқичларда амалга оширилади: назарий ва амалий қисм (50:50).

Жорий назорат учун 11,5 кредит ажратилади:

Тўққизинчи семестр – 5,5 кредит;

Ўнинчи семестр – 6 кредит;

Тўққизинчи семестр якунида талабалар тўлиқ ажратилган кредитни йиғишлари шарт ва ОНдан ўтадилар, ўтиш балидан (55) кўп йиққан ҳолда 10 семестрга ўтадилар. Ўнинчи семестр якунида талабалар тўлиқ ажратилган кредитни йиғишлари шарт ва шундагина якуний назоратга киритиладилар.

Жорий назоратда саралаш (ўтиш) баллидан кам балл тўплаган ва узрли сабабларга кўра назоратларда қатнаша олмаган талабага қайта топшириш учун, навбатдаги шу назорат туригача, сўнгги жорий назорат учун якуний назоратгача бўлган муддат берилади.

Касаллиги сабабли дарсларга қатнашмаган ҳамда белгиланган муддатларда жорий назоратни топшира олмаган талабаларга факултет декани фармойиши асосида, ўқишни бошлаганидан сўнг икки ҳафта муддатда топширишга рухсат берилади.

Семестр якунида модул бўйича жорий назоратда саралаш балидан кам балл тўплаган талаба академик қарздор ҳисобланади.

Академик қарздор талабаларга семестр тугаганидан кейин қайта ўзлаштириш учун бир ой муддат берилади. Шу муддат давомида модулни ўзлаштира олмаган талаба факултет декани тавсиясига кўра белгиланган тартибда ректорнинг буйруғи билан курсдан курсга қолдирилади.

Модул бўйича талаба рейтинги қуйидагича аниқланади:

Балл	ECTS баҳо	ECTS нинг таърифи		Баҳо	Таърифи
86-100	A	"аъло" – аъло натижа, минимал ҳатоликлар билан	модул дастурининг барча бўлимлари бўйича тизимли, тўла ва чуқур билимга эга бўлиши, зарур далиллар билан асослай олиши; терминологиядан (шу жумладан, илмий, хорижий тилда ҳам) аниқ, ўз ўрнида фойдаланиши, саволларга жавобни мантиқан тўғри, стилистик саводли равишда ифодалаши; муаммоли саволларни аниқлаши, ўз қарашларини илмий-амалий тилда асослаб бера олиши; модулнинг таянч тушунчаларини билиши ва уни қисқа вақт ичида илмий ва амалий масалаларни ечишда самарали қўллай олиши; ностандарт вазиятларда муаммоларни мустақил ва ижодий ҳал қила олиш қобилиятини кўрсата олиши; амалий кўникмаларни мустақил равишда тўлиқ бажара олиши (сифати ва белгиланган сони жиҳатдан) ва компетенцияларни тўлиқ эгаллаши; амалий масалаларни қисқа, асосланган ва рационал равишда ҳал этиши; модул дастурида тавсия этилган асосий ва қўшимча адабиётларни тўлиқ ва чуқур ўзлаштириши;	5	аъло

			модул бўйича назариялар, концепциялар ва йўналишлар моҳиятини англаш, уларга танқидий баҳо бериш ва бошқа модуллар илмий ютуқларини қўллай олиши; назарий ва амалий машғулотларда бутун семестр мобайнида ижодий ва мустақил қатнашиши, гуруҳли муҳокамаларда фаол бўлиши, вазифаларни бажаришда юқори маданият даражасига эга бўлиши лозим;		
81-85	B	"жуда яхши" – ўртадан юқори натижа, айрим ҳатоликлар билан	модул дастурининг барча бўлимлари бўйича тизимли, тўла ва чуқур билимга эга бўлиши, зарур далиллар билан асослай олиши; терминологиядан (шу жумладан, илмий, хорижий тилда ҳам) аниқ, ўз ўрнида фойдаланиши, саволларга жавобни мантиқан тўғри, стилистик саводли равишда ифодалаши; ўз фикрини исботлашда ёки бошқа назарий материални баён қилишда юзага келган ноаниқликларни мустақил бартараф эта олиши; модулнинг таянч тушунчаларини билиши, қисқа вақт ичида илмий ва касбий вазифаларни қўйиш ҳамда ҳал қилишда ундан унумли фойдаланиши; стандарт вазиятларда муаммоларни ўқув дастури доирасида мустақил ҳал қила олиши; амалий кўникмаларни мустақил равишда тўлиқ бажара олиши (сифати ва белгиланган сони жиҳатдан) ва компетенцияларни тўлиқ эгаллаши; амалий машғулотларда норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни яхши билишини намойиш қилиши, ушбу билимларни янги вазиятларда тўғри (лекин доим ҳам рационал эмас) қўллай олиши, бажарилган иш натижаларини етарли даражада расмийлаштира олмаганлиги; модул дастурида тавсия қилинган асосий адабиётларни ўзлаштириши; ўрганилаётган модул бўйича назариялар, концепциялар ва йўналишлар моҳиятини англай олиши ва уларга танқидий баҳо бериши; назарий ва амалий машғулотларда бутун семестр мобайнида ижодий ва мустақил қатнашиши, гуруҳли муҳокамаларда фаол бўлиши,	4	яхши

			вазифаларни бажаришда жуда яхши маданият даражасига эга бўлиши лозим;		
71-80	C	"яхши" – ўртача натижа, сезиларли ҳатоликлар билан	модул дастурининг барча бўлимлари бўйича тизимли, тўла ва чуқур билимга эга бўлиши, зарур далиллар билан асослай олиши, аммо бир оз камчиликлар билан; терминологиядан (шу жумладан, илмий, хорижий тилда ҳам) аниқ, ўз ўрнида фойдаланиши, саволларга жавобни мантиқан тўғри, стилистик саводли равишда ифодалаши; ўз фикрини исботлашда ёки бошқа назарий материални баён қилишда юзага келган ноаниқликларни мустақил бартараф эта олиши; модулнинг таянч тушунчаларини билиши, қисқа вақт ичида илмий ва касбий вазифаларни қўйиш ҳамда ҳал қилишда ундан унумли фойдаланиши; стандарт вазиятларда муаммоларни ўқув дастури доирасида мустақил ҳал қила олиши; амалий кўникмаларни мустақил равишда бажара олиши (сифати ва белгиланган сони жиҳатдан) ва компетенцияларни эгаллаши, аммо бир оз камчиликлар билан; амалий машғулотларда норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни яхши билишини намойиш қилиши, ушбу билимларни янги вазиятларда тўғри (лекин доим ҳам рационал эмас) қўллай олиши, бажарилган иш натижаларини етарли даражада расмийлаштира олмаганлиги; модул дастурида тавсия қилинган асосий адабиётларни ўзлаштириши; ўрганилаётган модул бўйича назариялар, концепциялар ва йўналишлар моҳиятини англай олиши ва уларга танқидий баҳо бериши; назарий ва амалий машғулотларда бутун семестр мобайнида ижодий ва мустақил қатнашиши, гуруҳли муҳокамаларда фаол бўлиши, вазифаларни бажаришда яхши даражага эга бўлиши лозим;		
60-70	D	"қониқарли" – суст натижа, қўпол камчиликла	давлат таълим стандартлари (талаблари) доирасида етарли билим ҳажмига эга бўлиши; терминологияни ишлатиши, саволларга жавобларни тўғри баён	3	Қони қарли

		р билан	қилиши, лекин бунда айрим хатоларга йўл қўйиши; жавоб беришга ёки айрим махсус кўникмаларни намойиш қилишда қийналганда, модул бўйича асосий тушунчага эга эканлигини намойиш этиши; амалий кўникмаларни (сифати ва белгиланган сони жиҳатдан) мустақил аммо ҳатоликлар билан тўлиқ бажара олиши; компетенцияларни мустақил, аммо ҳатоликлар билан эгаллаши; модулининг умумий тушунчалари бўйича қисман билимга эга бўлиши ва уни стандарт (намунавий) вазиятларни ҳал этишда қўллай олиши; педагог ходим ёрдами билан стандарт вазиятларни ҳал эта олиши; ўқилаётган модул бўйича асосий назариялар, концепциялар ва йўналишлар моҳиятини англаши, уларга баҳо бера олиши; назарий ва амалий машғулотларда педагог ходим раҳбарлигида қатнашиши, вазифаларни бажаришда етарли маданият даражасига эга бўлиши лозим;		
55-59	E	"ўрта" – минимал натижага тенг	давлат таълим стандартлари (талаблари) доирасида қониқарли билим ҳажмига эга бўлиши; терминологияни ишлатиши, саволларга жавобларни тўғри баён қилиши, лекин бунда айрим қўпол хатоларга йўл қўйиши; жавоб беришга ёки айрим махсус кўникмаларни намойиш қилишда қийналганда ва ҳатоларга йўл қўйганда, модул бўйича асосий тушунчага эга эканлигини намойиш этиши; амалий кўникмаларни (сифати ва белгиланган сони жиҳатдан) мустақил эмас ва ҳатоликлар билан тўлиқ бажара олиши; компетенцияларни мустақил эмас ва ҳатоликлар билан эгаллаши; модулининг умумий тушунчалари бўйича қисман билимга эга бўлиши ва уни стандарт (намунавий) вазиятларни ҳал этишда қўллай олиши; педагог ходим ёрдами билан стандарт вазиятларни ҳал эта олиши;		

			ўқилаётган модул бўйича асосий назариялар, концепциялар ва йўналишлар моҳиятини англаши, уларга баҳо бера олиши; назарий ва амалий машғулотларда педагог ходим раҳбарлигида қатнашиши, вазифаларни бажаришда етарли маданият даражасига эга бўлиши лозим;		
31-54	FX	"қониқарсиз" – минимал даражадаги билимларни олиш учун қўшимча мустақил ўзлаштириши зарур	давлат таълим стандартлари (талаблари) доирасида фақат айрим фрагментар билимларга эга бўлса; илмий терминларни ишлата олмаса ёки жавоб беришда жиддий мантиқий хатоларга йўл қўйса; назарий ва амалий машғулотларда пассив қатнашиб, вазифалар бажариш маданиятининг паст даражасига эга бўлса; амалий кўникмаларга ва компетенцияларга эга бўлмаса, ўз хатоларини ҳатто педагог ходим тавсиялари ёрдамида ҳам тўғрилай олмаса.	2	Қониқарсиз
0-30	F	"мутлоқ қониқарсиз" – тўлиқ қайта ўзлаштириши лозим	давлат таълим стандартлари (талаблари) доирасида фақат айрим фрагментар билимларга эга бўлса; терминларни ишлата олмаса ёки жавоб беришда жиддий ва қўпол мантиқий хатоларга йўл қўйса ёки умуман жавоб бермаса; назарий ва амалий машғулотларда пассив қатнашиб, вазифалар бажариш маданиятининг паст даражасига эга бўлса ёки умуман бажармаса; амалий кўникмаларга ва компетенцияларга эга бўлмаса, ўз хатоларини ҳатто педагог ходим тавсиялари ёрдамида ҳам тўғрилай олмаса.		

ОРАЛИҚ НАЗОРАТ (ОН)

9 семестрдан кейин оралиқ назорат ўтказилади. ЖБдан тўлиқ кредит олмаган талаба ОНга киритилмайди.

ОН семестр охирида, оғзаки амалий кўникмаларга асосланган ҳолда препарат, муляжлар ва фантомлардан иборат махсус саволномалар асосида амалга оширилади 100 балли тизимда баҳоланади, ўтиш бали 55 балл. ЖБдан тўлиқ кредит олмаган талаба ОБга киритилмайди.

ЯКУНИЙ НАЗОРАТ (ЯН)

ЯН модул якунида оғзаки ва амалий кўникма шаклида ўтказилади. Бунда талабаларнинг компетенцияларни, амалий кўникмаларни эгаллаш даражаси ва назарий билимлари текширилади. ЯБ 8 та станциядан иборат бўлиб, 4 та станцияда амалий кўникма, 4 та станцияда назарий савол берилади. ЯНда саралаш балини (55) йиғолмаган талаба ЯНдан ўтмаган ва модулни ўзлаштирмаган деб ҳисобланади (ЖНда тўлиқ кредитни йиққан бўлса ҳам).

Таълим муассасаси ректорининг буйруғи билан ички назорат ва мониторинг бўлими раҳбарлигида тузилган комиссия иштирокида якуний назоратни ўтказиш жараёни даврий равишда ўрганиб борилади ва уни ўтказиш тартиблари бузилган ҳолларда, якуний назорат натижалари бекор қилинади ва якуний назорат қайта ўтказилади.

Модул бўйича жорий ва якуний назоратларнинг ҳар бирига ажратилган баллнинг 55 фоизи саралаш бали этиб белгиланади ва бунда жорий назоратга ажратилган баллнинг 55 ва ундан юқори фоизидаги бални тўплаган талабалар ушбу модул бўйича якуний назоратга киритилади.

Талабанинг семестр давомида модул бўйича тўплаган умумий бали ҳар бир назорат туридан (ЖН, ОН, ЯН) белгиланган қоидаларга мувофиқ тўплаган баллари йиғиндисига тенг. Якуний назорат жорий ва оралиқ назоратдан сўнг семестр охирида ўтказилади.

Жорий назорат ва оралиқ назоратда саралаш баллидан кам балл тўплаган ва узрли сабабларга кўра назоратларда қатнаша олмаган талабага қайта топшириш учун, навбатдаги шу назорат туригача, сўнгги жорий назорат учун якуний назоратгача бўлган муддат берилади.

Касаллиги сабабли дарсларга қатнашмаган ҳамда белгиланган муддатларда жорий, оралиқ ва якуний назоратларни топшира олмаган талабаларга факултет декани фармойиши асосида, ўқишни бошлаганидан сўнг икки ҳафта муддатда топширишга рухсат берилади.

Семестр якунида модул бўйича жорий, оралиқ ёки якуний назорат турларини ҳар бири бўйича саралаш балидан кам балл тўплаган талаба академик қарздор ҳисобланади.

Академик қарздор талабаларга семестр тугаганидан кейин қайта ўзлаштириш учун бир ой муддат берилади. Шу муддат давомида модулни ўзлаштира олмаган талаба факултет декани тавсиясига кўра белгиланган тартибда ректорнинг буйруғи билан курсдан курсга қолдирилади.

Талаба назорат натижаларидан норози бўлса, модул бўйича назорат тури натижалари эълон қилинган вақтдан бошлаб бир кун мобайнида факултет деканига ариза билан мурожаат этиши мумкин. Бундай ҳолда факултет деканининг тақдимномасига кўра ректор буйруғи билан 3 (уч) аъзодан кам бўлмаган таркибда апелляция комиссияси ташкил этилади.

Апелляция комиссияси талабаларнинг аризаларини кўриб чиқиб, шу куннинг ўзида хулосасини билдиради.

Баҳолашнинг ўрнатилган талаблар асосида белгиланган муддатларда ўтказилиши ҳамда расмийлаштирилиши факултет декани, кафедра мудири, ўқув бўлими ҳамда ички назорат ва мониторинг бўлими томонидан назорат қилинади.

5. Асосий ва қўшимча ўқув адабиётлар ҳамда ахборот манбаалари

5.1. Асосий адабиётлар:

1. Камилов Х.П., Ахмедов К.Р. Оғиз бўшлиғи шиллиқ пардаси касалликлари, Ўқув қўлланма. Тошкент. 2016 й.
2. Камилов Х.П., Ибрагимова М.Х., Мирахмедова Д.У. ва бошқ. Оғиз бўшлиғи шиллиқ пардаси касалликлари, Дарслик. Тошкент. 2005 й.

5.2. Қўшимча адабиётлар:

1. Барер Г.М. Терапевтическая стоматология. Часть 3. Заболевания слизистой оболочки полости рта, Учебник. Москва. 2005 г.
2. Данилевский Н.Ф., Леонтьев В.К. и соавт. Заболевания слизистой оболочки полости рта и губ, Учебное пособие. Москва. 2001 г.
3. Анисимова И.В., Недосеко В.Б., Ломиашвили Л.М. Заболевания слизистой оболочки рта и губ. Клиника. Диагностика, Учебник. Москва. 2005 г.
4. Банченко Г.В., Максимов Ю.М. Язык - «зеркало» организма, Учебник. Москва. 2000 г.
5. Боровский Е.В. «Биология полости рта», Учебник. Москва. 2001 г.
6. Джордж Ласкарис. Лечение заболеваний слизистой оболочки полости рта, Учебное пособие. Москва. 2006 г.
7. Дмитриева Л.А. Терапевтическая стоматология, Учебник. Москва. 2003 г.
8. Панчишин М., Готь И., Масный З. Неотложные состояния в стоматологической практике, Учебное пособие. Львов. 2004 г.
9. Стефан Т.Сонис. Секреты стоматологии, Учебное пособие. 2002 г.
10. Трошин В.Д., Жулев Е.Н. Болевые синдромы в практике стоматолога, Учебное пособие. 2002 г.
11. Цветкова Л.А., Арутюнов С.Д. и др. Заболевания слизистой оболочки полости рта, Учебное пособие. Москва. 2006 г.
12. Jean M. Bruch. Nathaniel S. Treister. Clinical Oral Medicine and Pathology. 2- чи нашр.Америка Қўшма Штатлари (АҚШ). 2016 й.

5.3. Интернет сайтлар:

1. www.stomatology.ru
2. http://www.zub.ru
3. http://www.edentworld.ru
4. www.medlibrary.ru
5. www.medline.ru
6. www.med.ru
7. www.stom.ru

Оғиз бўшлиғи шиллиқ парда касалликлари-1 модулидан силлабус

Модулнинг тўлиқ номи	**Оғиз бўшлиғи шиллиқ парда касалликлари**		
Модул коди:	Кредит ҳажми: 11,5 Шундан: ЖБ: 9 семестр – 5,5 кредит, якунида ОБ – 0 кредит (ўтилиши мажбурий)	Модул ўтилиш даври: 9 -семестр	ECTS value: 5
Таълим йўналиши	5510400 – Стоматология	5- босқич бакалаврлари	
Модулнинг давомийлиги	15 кун		
Ўқув соатлари хажми:	Жами соат:	198	
	Шунингдек:		
	маъруза	14	
	амалий машғулот	90	
	мустақил таълим	94	
Ўқув модулининг статуси	Клиник модуллар блоки		
ОТМ номи, манзили			
Кафедра номи			
Мазкур курснинг ўқитувчилари ҳақида маълумот	Лекторлар Ф.И.Ш. Амалий машғулот ўтказувчиларнинг Ф.И.Ш.	E-mail: E-mail:	
Машғулот вақти ва жойи			
Модулнинг мазмуни	Оғиз бўшлиғи шиллиқ парда касалликлари модули давомида талабани стоматологияга олиб кириш билан бирга, стоматологияда ишлатиладиган асбоблар, ускуналар, уларнинг таснифи, ишлатилиши, техника хавфсизлиги қоидалари, стоматологик пломба ашёлари, уларнинг турлари, сақлаш ва ишлатилиш техникаси каби асосий билимларни бериш билан бўлажак стоматолог - талабаларда стоматологиянинг кейинги бўлимларини тўлақонли ўрганишлари ва тушунишлари учун замин яратиб беради.		
Пререквизитлар	Ушбу модул анатомия, клиник анатомия, физиология, патологик физиология, микробиология, вирусология, иммунология, клиник реставрацион стоматология, клиник эндодонтия модулларидан олган билимларга асосланади.		
Постреквизитлар	Оғиз бўшлиғи шиллиқ парда касалликлари модули пародонтология, тўлиқ олиб қўйиладиган тиш билан протезлаш модуллари билан узвий боғлиқ.		
Модулнинг мақсади	Оғиз бўшлиғи шиллиқ парда касалликлари модулини ўқитишнинг асосий мақсади замонавий технологияларни ўқиш жараёнига жалб қилиб, талабаларни клиник фикрлаш қобилиятини ўстириш, яъни оғиз бўшлиғи шиллиқ кавати касалликларининг келиб чиқиш сабаблари, ривожланиш механизмлари, клиникалари, ташхис ва қиёсий ташхислари ва даволаш усуллари ҳамда уларни олдини олиш чора-тадбирларини ўргата бориш ва шакллантиришдан		

	иборат.
Модулнинг вазифалари	оғиз бўшлиғи шиллиқ парда касалликлари модулига тегишли билимлар билан талабаларни босқичма-боскич таништира бориш, ўргата бориш ва кўникмаларни ҳосил қилиш; янги педагогик технологияларни дарс жараёнига татбиқ этиб, талабани клиник фикрлаш қобилиятини ўстириш; оғиз бўшлиғи шиллиқ пардаси касалликларининг ўзига хос хусусиятларини, даволаш усулларини, интеграл йўналишдаги ташҳиси ва қиёсий ташҳиси босқичларини ўргатиш, даволаш ва профилактика усулларининг зарурий жиҳатлари тўғрисида маълумот бериш; оғиз бўшлиғи шиллиқ қавати (ОБШҚ) пагологик жараёнларнинг ички аъзо касалликлари билан клиник кечиши бўйича талабалар билимини чуқурлаштириш; алоҳида нозологик касалликлар бўйича вертикал ва горизонтал интеграциялашган билимларга оид текширув усулларини қўллаш; ОБШҚ касалликларида ташхис кўйиш, қиёсий ташхислаш ва даволаш усулларини ҳамда мезонларини, профилактика асосларини талабаларга ўргатиш; талабаларга шифокорлик этикаси ва деонтология асосларини инобатга олиб, хар бир беморга индивидуал ёндошишни ўргатишдан иборат
Модул бўйича талабалар билими, кўникма ва малакаларига қўйиладиган талаблар	**IX -семестр якунида** **Талаба тасаввурга эга бўлиши керак:** – амалий тиббиётда ва стоматолог фаолиятида юз–жағ соҳасини ва оғиз бўшлиги органларининг текширувларини профессионал усуллари; – ўқув, илмий ва маълумот адабиётлари билан мустақил ишлаш, амалий кўникмаларни мустақил бажариш, тест ва вазиятли масалаларни ечиш; –“Оғиз бўшлиғи шиллиқ парда касалликлари” модули соҳасига тааллуқли касалликларни этиологияси ва патогенези; – ОБШҚ касалликларида зарарланишнинг морфологик элементлари; – “Оғиз бўшлиғи шиллиқ парда касалликлари” модули соҳасига тааллуқли касалликларда қўлланиладиган асосий ва қўшимча текшириш усуллари; **Талаба билиши шарт:** ўқув, илмий ва маълумот адабиётлари билан мустақил ишлаш, амалий кўникмаларни мустақил бажариш, тест ва вазиятли масалаларни ечишни; стоматологик кабинетга қўйиладиган талабларни; оғиз бўшлиғи шиллиқ қавати касалликлари бўлган стоматологик беморларда асосий ва қўшимча текшириш усулларини; морфологик элементларни аниқлашни; оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватида маҳаллий оғриқсизлантириш усулларини; қиёсий ташхислашни; тиш каттиқ тўқимаси ва пародонт касалликлари, уларнинг субъектив, объектив белгиларини; амалиётда кўлланиладиган фармакологик дори-дармонларни организмига таъсирини; керакли тиббий ҳужжатларни тўлдиришни (043-У шакл, 039-шакл); атроф муҳит, экологик муаммоларни организмга умумий ва маҳаллий таъсирини. **Талаба бажара олиши лозим:** - стоматологик беморларни кўздан кечиришни; - ОБШҚ касалликларида беморларни текшириш усулларини;

	- оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватига маҳаллий ишлов бериш - оғиз шиллиқ пардасини маҳаллий оғриқсизлантириш; - касалликни қиёсий ташхислаш ва даволаш муолажаларини ўтказиш; **Талаба қуйидаги кўникмаларга эга бўлиши лозим:** – оғиз шиллиқ пардасини маҳаллий оғриқсизлантириш; – оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватини пайпаслаш; – тиббий ишлов бериш, даволаш муолажаларини ўтказиш; – ОБШҚ кимёвий куйишда биринчи ёрдам кўрсатиш; – кандидозли стоматитга ишлов бериш; – оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватида некроэктомия ўтказиш; – аллергологик синамани ўтказиш; – милк ва шиллиқ пардаларга инъекция муолажаларини ўтказиш; - қандли диабетда ОБШҚдаги ўзгаришларни маҳаллий даволаш
Таълим бериш усуллари	маъруза амалий машғулотлар
Таъминот	Препаратлар, стоматологик жамланма, бормашина, дасатклар, борлар, муляжлар, дарсликлар, тарқатма материаллар, тестлар, вазиятли масалалар, ўқув қўлланмалар.

Оғиз бўшлиғи шиллиқ парда касалликлари-2 модулидан силлабус

Тўлиқ номи	**Оғиз бўшлиғи шиллиқ парда касалликлари**		
Модул коди:	Кредит ҳажми: 11,5 Шундан: ЖБ – 10 семестр – 6 кредит, ЯБ – 0 кредит (ўтилиши мажбурий).	Модул ўтилиш даври: 10-семестр	ECTS value: 5
Таълим йўналиши	5510400 – Стоматология	5- босқич бакалаврлари	
Модулнинг давомийлиги	17 кун		
Ўқув соатлари хажми:	Жами соат:	216	
	Шунингдек:		
	маъруза	16	
	амалий машғулот	101	
	мустақил таълим	99	
Ўқув модулининг статуси	Клиник модуллар блоки		
ОТМ номи, манзили			
Кафедра номи			
Мазкур курснинг ўқитувчилари ҳақида маълумот	Лекторлар Ф.И.Ш. Амалий машғулот ўтказувчиларнинг Ф.И.Ш.	E-mail: E-mail:	
Машғулот вақти ва жойи			
Модулнинг мазмуни	Оғиз бўшлиғи шиллиқ парда касалликлари модули давомида талабани стоматологияга олиб кириш билан бирга, стоматологияда ишлатиладиган асбоблар, ускуналар, уларнинг таснифи, ишлатилиши, техника хавфсизлиги қоидалари, стоматологик		

	пломба ашёлари, уларнинг турлари, сақлаш ва ишлатилиш техникаси каби асосий билимларни бериш билан бўлажак стоматолог - талабаларда стоматологиянинг кейинги бўлимларини тўлақонли ўрганишлари ва тушунишлари учун замин яратиб беради.
Пререквизитлар	Ушбу модул анатомия, клиник анатомия, физиология, патологик физиология, микробиология, вирусология, иммунология, клиник реставрацион стоматология, клиник эндодонтия модулларидан олган билимларга асосланади.
Постреквизитлар	Оғиз бўшлиғи шиллиқ парда касалликлари пародонтология, тўлиқ олиб қўйиладиган тиш билан протезлаш модуллари билан узвий боғлиқ.
Модулнинг мақсади	Оғиз бўшлиғи шиллиқ парда касалликлари модулини ўқитишнинг асосий мақсади замонавий технологияларни ўқиш жараёнига жалб қилиб, талабаларни клиник фикрлаш қобилиятини ўстириш, яъни оғиз бўшлиғи шиллиқ кавати касалликларининг келиб чиқиш сабаблари, ривожланиш механизмлари, клиникалари, ташхис ва қиёсий ташхислари ва даволаш усуллари ҳамда уларни олдини олиш чора-тадбирларини ўргата бориш ва шакллантиришдан иборат.
Модулнинг вазифалари	оғиз бўшлиғи шиллиқ парда касалликлари модулига тегишли билимлар билан талабаларни босқичма-боскич таништира бориш, ўргата бориш ва кўникмаларни ҳосил қилиш; янги педагогик технологияларни дарс жараёнига татбиқ этиб, талабани клиник фикрлаш қобилиятини ўстириш; оғиз бўшлиғи шиллиқ пардаси касалликларининг ўзига хос хусусиятларини, даволаш усулларини, интеграл йўналишдаги ташҳиси ва қиёсий ташҳиси босқичларини ўргатиш, даволаш ва профилактика усулларининг зарурий жиҳатлари тўғрисида маълумот бериш; оғиз бўшлиғи шиллиқ қавати (ОБШҚ) пагологик жараёнларнинг ички аъзо касалликлари билан клиник кечиши бўйича талабалар билимини чуқурлаштириш; алоҳида нозологик касалликлар бўйича вертикал ва горизонтал интеграциялашган билимларга оид текширув усулларини қўллаш; ОБШҚ касалликларида ташхис кўйиш, қиёсий ташхислаш ва даволаш усулларини ҳамда мезонларини, профилактика асосларини талабаларга ўргатиш; талабаларга шифокорлик этикаси ва деонтология асосларини инобатга олиб, хар бир беморга индивидуал ёндошишни ўргатишдан иборат
Модул бўйича талабалар билими, кўникма ва малакаларига қўйиладиган талаблар	**X - семестр якунида** **Талаба тасаввурга эга бўлиши керак:** – ОБШҚ га маҳаллий ва умумий омилларнинг таъсири, ОБШҚ да энг куп учрайдиган касалликларнинг қиёсий ташхиси ва даволаш; – ОБШҚ травматик зарарланишлари, турли аъзо ва тизим касалликларида модда алмашинуви бузилиши, ОБШҚ ва лабнинг қизил ҳошияси ўзгаришлари; – ОБШҚда бўладиган вирусли, юқумли ва тери-таносил касалликларида умумий амалиёт шифокор стоматологнинг тактикаси; – саратон ва саратон олди касалликлари тўғрисида. **Талаба билиши шарт:** ўқув, илмий ва маълумот адабиётлари билан мустақил ишлаш,

	амалий кўникмаларни мустақил бажариш, тест ва вазиятли масалаларни ечишни; ОБШҚ касалликлари бўлган беморларда қўшимча текшириш усулларини ўтказишни; ОБШҚга маҳаллий ва умумий омилларнинг таъсири, ОБШҚда энг кўп учрайдиган касалликларнинг қиёсий ташхисини ва даволашни; турли аъзо ва тизим касалликларида модда алмашинувининг бузилиши, ОБШҚ ва лаб қизил ҳошиясидаги ўзгаришларни; амалиётда қўлланиладиган фармакологик дори-дармонларнинг организмга таъсирини; беморларга керакли тавсиялар бериш ва дори-дармон рецептларини ёзишни; атроф-муҳит, экологик муаммоларнинг организмга умумий ва маҳаллий таъсирини; соғлом турмуш тарзини тарғибот килишни; асосий стоматологик касалликларни санация қилиш ва профилактикасини амалга оширишни; ОБШҚ ва милк яллиғланишида комплекс даволашни, физиотерапевтик услубларни **Талаба бажара олиши лозим:** –морфологик элементларни аниқлаш; – киёсий ташхисини; – уларнинг субъектив, объектив белгиларини; – амалиётда қўлланиладиган фармакологик дори-дармонларни организмига таъсирини; – беморларга керакли тавсиялар бериш ва дори-дармон рецептларини ёзишни; – атроф муҳит, экологик муаммоларни организмга умумий ва маҳаллий таъсирини. **Талаба қуйидаги кўникмаларга эга бўлиши лозим:** – оғиз бўшлиғи шиллиқ парда касалликларида текшириш усулларини ўтказиш; – стоматологик асбоб ускуналар ёрдамида оғиз бўшлиғини, шиллик пардани кўрикдан ўтказиш; – оғиз шиллиқ пардасини маҳаллий оғриқсизлантириш; – тиббий ишлов бериш, даволаш муолажаларини ўтказиш; – тизимли касалликларда беморларни ОБШҚни текшириш; – ОБШҚ касалликларига функционал синамаларни ўтказиш; – милк ва шиллиқ пардаларга инъекция муолажаларини ўтказиш; – ОБШҚ касалликларини комплекс даволаш
Таълим бериш усуллари	маъруза амалий машғулотлар
Таъминот	Препаратлар, стоматологик жамланма, бормашина, дасатклар, борлар, муляжлар, дарсликлар, тарқатма материаллар, тестлар, вазиятли масалалар, ўқув қўлланмалар.

Ўқитиш натижалари
Модулни якунлаганда талаба билади:
<u>9-семестр якунида</u>
ўқув, илмий ва маълумот адабиётлари билан мустақил ишлаш, амалий кўникмаларни мустақил бажариш, тест ва вазиятли масалаларни ечишни;
стоматологик кабинетга қўйиладиган талабларни;

оғиз бўшлиғи шиллиқ қавати касалликлари бўлган стоматологик беморларда асосий ва қўшимча текшириш усулларини;
морфологик элементларни аниқлашни;
оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватида маҳаллий оғриқсизлантириш усулларини;
қиёсий ташхислашни;
тиш каттиқ тўқимаси ва пародонт касалликлари, уларнинг субъектив, объектив белгиларини;
амалиётда кўлланиладиган фармакологик дори-дармонларни организмга таъсирини;
керакли тиббий ҳужжатларни тўлдиришни (043-У шакл, 039-шакл);
атроф муҳит, экологик муаммоларни организмга умумий ва маҳаллий таъсирини.

10-семестр якунида
ОБШҚ касалликлари бўлган беморларда қўшимча текшириш усулларини ўтказишни;
ОБШҚга маҳаллий ва умумий омилларнинг таъсири, ОБШҚда энг кўп учрайдиган касалликларнинг қиёсий ташхисини ва даволашни;
турли аъзо ва тизим касалликларида модда алмашинувининг бузилиши, ОБШҚ ва лаб қизил ҳошиясидаги ўзгаришларни;
амалиётда қўлланиладиган фармакологик дори-дармонларнинг организмга таъсирини;
беморларга керакли тавсиялар бериш ва дори-дармон рецептларини ёзишни;
соғлом турмуш тарзини тарғибот килишни;
асосий стоматологик касалликларни санация қилиш ва профилактикасини амалга оширишни;
ОБШҚ ва милк яллиғланишида комплекс даволашни, физиотерапевтик услубларни

Модулни якунлаганда талаба бажара олади:
9-семестр якунида
– оғиз шиллиқ пардасини маҳаллий оғриқсизлантириш;
– оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватини пайпаслаш;
– тиббий ишлов бериш, даволаш муолажаларини ўтказиш;
– ОБШҚ кимёвий куйишда биринчи ёрдам кўрсатиш;
– кандидозли стоматитга ишлов бериш;
– оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватида некроэктомия ўтказиш;
– аллергологик синамани ўтказиш;
– милк ва шиллиқ пардаларга инъекция муолажаларини ўтказиш;
– қандли диабетда ОБШҚдаги ўзгаришларни маҳаллий даволаш.

10-семестр якунида
– оғиз бўшлиғи шиллиқ парда касалликларида текшириш усулларини ўтказиш;
– стоматологик асбоб ускуналар ёрдамида оғиз бўшлиғини, шиллик пардани кўрикдан ўтказиш;
– оғиз шиллиқ пардасини маҳаллий оғриқсизлантириш;
– тиббий ишлов бериш, даволаш муолажаларини ўтказиш;
– тизимли касалликларда беморларни ОБШҚни текшириш;
– ОБШҚ касалликларига функционал синамаларни ўтказиш;
– милк ва шиллиқ пардаларга инъекция муолажаларини ўтказиш;
– ОБШҚ касалликларини комплекс даволаш